

# اسـتـی دەر بـار هـی به لـشه فـیکه کان\* . نووسینی: ئـما گـگـمان . وـرگـگـانی: سـلام عارف

لـئـر شـیفـی دـنگـگـانی وـ. ۲۰۱۱.۰

<https://dengekan.ca/archives/14567>

ئـم تـکـسـتـه دوا به شـدار یـکردنـم دـه بـت بهـر لـه و هـی بـگـه مـه و هـ بـ  
به نـدیخـا نـهـی Efferson City Missori مـن لـه و بـه نـد کـراوم بـ ما و هـی دـو و  
سـا، تـکـسـتـه هـه سـه نـد گـا نـد نـکه دـه ر بـار هـی شـای مـ جـیزه کـانی  
به لـشه فـیکه کان واته (شـشـی و و سـی، (ئـم مـه و مـ جـیزه یه بـ ته  
ئـلـهـامـی نـه شـو نـما کـردنـی به لـشه فـیکه کان لـه دـه و هـ ته یه کـگـرتـو و هـ کـانی  
ئـه مـریکا .

ئـه و هـی سـه ر هـ کـیه و گـرنگـه لـه م با سـه دا ئـه و هـ یه که ئـه مـریکا یـیه کان لـه  
ما هـیه تـی به لـشه فـیکه کان تـبـگـه ن تا بـزانـن ئـه وانه لـه کـو و هـ ها توون،  
ئـسـتـاکـه خـه ر یـکی چـین و بهـر و کـو شـ ده چـن؟

به لـشه فـیکـ و شـه یه کـی و و سـیه بـ شـشـگـگـه کان به کـار دـه هـ نـر تـ،  
به تـایـبه تـی بـ ئـه و با هـی که لانی زـر و هـه ر هـ گـرنگـی به ر ژه و هـ نـدییه  
کـمـهـایه تـی و ئـا بو ورییه کـانی چـین و تو و ژه هـ ژار و بـ دـه ر هـ تـانه  
کـمـهـایه تـیه کان دـه ر ده بـن و به ر گـریان لـه دـه که نو دـه ر بـ یـنه کـانیان  
بو و نه ته ئـا و نـه ی ئـه و به ر ژه و هـ نـدییا نه .

سـه ر ده مـی کـگـنـگـه ی پـارتـی کـر کارانی سـ سیال دیموکراتی و و سـی -1903-  
شـشـگـگـه هـ هـه ر هـ ادیکاله کان، تـه و او و هـ س و تو و هـ بوون لـه  
پـه ر هـ سـه نـدی تـه و ژمی خـ به دـه سـتـه و هـ دان و یـفـرمـخـوازی ناو یـزه کـانی  
حـزب، بـ پـه ر چـدانـه و هـی ئـه و تـه و ژمه به لـشه فـیکه کان دـه سـتیان کـرد به  
خـشـشـگـگـه لـه کـخـسـتـن کـی به لـشه فـیکـیدا دژی تـه و ژمی مـه نـشه فـیکـی،  
مـه نـشه فـیکه کان ئـه وانه بوون، که پـه نـگیان خـوار دـبو و هـ و ازیبوون به  
پـشـکـه و تـنی خـاو و خـلیجـک و یـفـرمـخـوازانـه، به و اتایه کـی تر پـشـکـه و تـنی  
هـه نـگا و به هـه نـگا و. لـه سـه ر هـ تا و هـ، لـینـین، دواتر تر تـسـکی به جـو و ته  
بوون به دـو و هـ سـتـای کـارامـه ی ئـه و تـه و ژمه، هـه ر بـ ئـه و مـه به سـتـه شـ بوو  
شـخـوازی کـار کـردنـی (دـابـان و کـه رتـبـاز یان) هـه بـژارد، بـ و چـان

دهستيان دايه دروستكردنى پارتىي بهلشفيك لهسهر بنه مايه كى تـ كمه و نهوان تا وودانى شاي مـ جيزهكان سهرقاـى نهو كاره بوون. به لاي سياه تبارانى گرووپ و پارتيه سـ سياليستهكانى دهرهوه و ناوهوه، شـشـ ماناي ووخاندنى تسار (قهيسهر) و دامهزrandنى حكومهتـكى ليبريالى ده بهخشـت، لاي لينين و ترـ تسكى و لايه نغيرهكانيان، شـشـ مانايه كى قووـتري هه بوو، ههروهه ها مهودايه كى دوورتري و فراوانتري هه بوو و ده بوو كارو كاردانهوهى له هه موو بوارهكانى ژياندا بهـهـزـت، نهوان تهواو ئاقـ و هـشمهـند بوون و به باشى لهو مهسهلهيه گهـيشـتبوون، نهو ئاقـى و هـشمهـندييهـشيان زادهى مـشكى خـيان نه بوو، بهـكو له پـويستيه به پهله و گرنگهكان و له به ئاگاهانهوهى گهـلى ووسهوه سهرچاوهى گرتبوو، ههر له بهر نهوهش بوو فرهلايهـنى و پارادـكسى نائاسايى و نمونهـيى مـجيزهكه لهوـوه سهرچاوهى گرتبوو، نهو پارادـكسه شاراوه نيه به باشى به چاوى خـمان له واقعهكه دا دهـبينين و ههر شـقى نهو واقعهشه سـسيال ديموكراته ماركسيهكانى -لينين- ترـ تسكى- ناچار كرد تاكتيكـكى شـشـگـانـهـي نه ناركى پياده بـكهـن، دهـهـت نهوه له ياد نهكهـين پيادهـكردنى نهو تاكتيكه نهـيتوانى نه ناركيستهكان له خـشته بهـرت لهوانه بـ نمونه- كرـپـتـكين، شـركهـسـف و تاـيـفسكى- نهو تاكتيكهـيان دايه بهر نهـشتهـرى هـخنه و وتيان، نهو تاكتيكه به هـچهـهـكـ ميتافيزيكي نهـمانيه و به ماركسيهت موتوربهـكراوه.

استه و نـكـى لهوه ناكـرت كه بهلشفيكهكانى 1903 نـتـپاك و شـشـگـ بوون، بهـام نهو مـجيزانه كه هه موو ژـكـ شـشـى ووسى بهـرهـمى دهـهـنان، دهريانـخست كه تيـرهـكانيان نزم و نيوهـناچـن، بهلشفيكهكان بـوايان وا بوو كه نه مهرجه و نه پـويسته ووسيا به قـناغـكى پيشهـسازيدا تـپهـ بـت، تا بـرژوازي مـشـى مـژوويى خـى بـينـت و نامـى خـى بـگهـيهـنـته مهـنز، ههروهه ها لهـميانهـى نهو پرـسهـيهـشدا نهو بوارهش بـهـخـست كه زوربهـى زـرى خـهـكـيش مـشـى خـيان بـينـن، بازدانيان بهـسهر نهو قـناغـدا مهـترسيهـكى گهـوره بوو، نهـنجامى خـراپى لـكهـوتهوه، باـكـنين دهـربارهـى نهو مهسهلهيه وتويهـتى: "كاتـكـ زـربهـى زـرى خـهـكـ هـشمهـند دهـهـت به دهسهـلاتى ئابوورى خـى، مـژوويى خـى دروست دهـكات و خـى ئازاد دهـكات له هه موو نهو خوونهـريته كهـهـكهـبووانه كه له اـبورـدوويهـكى مردوهوه به ميرات بـى ماوهـتهوه." نمونهـيهـك لهو نمونـانه نهو پهيمان و گرـهـستانه بوون كه مـركـرابوون له دهـورى مـزهـكان بهـهـ نهوهى داوا و پـويستى سهردهـمه كه بووبـتن.

ئەمما گەلى ۋوس ھەشيارە و گەلانىكى مەزنىش ۋویداو، ئەو ھەش  
وايکردوو ھە بەلشەفیکەکان تەنھا نو ھەرانى تىرى بن و ھىچى تر،  
ئەگەر لىنین و تر ۋتسكى گو ھەيان بەدايە تە ھوار و ئەندەشەکانى گەل،  
نەك ھەر نەیان دەتوانى تىرى ھەکانیان بەو جە ھە دابە ۋژن، بە ھەكو  
نەشیان دەتوانى لەو جە گانەشدا بە ھەنەو ھە داگىریان کردوو، ئەگەر  
ئەو دووانە، لىنین و تر ۋتسكى، ھەربە ھەنەکانیان لە پەناوى خە ھەکیدە  
بووایە، بەو جە ھە گەما ھە داواکارى ھەکانى خە ھەکیان نەدايە و بە  
زە ھەروزەنگ مامەلەیان لەگە ھەدا نەکردنایە، یەكجار بەو جە ھە سەنگى  
پەلەوپایە و پەشبینىکردنە پەغەمبەرى ھەکان دانەدەبەزى، بە واتە یەك  
تر ئا بەو جە ھە چارە ھەش و ھەزا قورس نەدەبوون.

ئەوھ تا ماوھ يەكە لىنن و ترٲٲسكى، بەوھ تاوانبار دەكرٲن كە گوايە بەكرٲگىراوانى ئەمانيان و لە ٲٲگەى -Kaiser-وھ پارەيان دەدرٲٲٲ، ئەوانەى ئەو قسە و قسە ٲٲكانە ھەدەبەستن و دەيانھٲنن و دەيانبەن ٲٲژنامەكانن، بەبٲ ئەوھى ھىچ بەگەيەكيان بە دەستەوھ بٲٲ. ھىچ لەوھ بٲگەنتر و قٲزەونتر نييە كە سٲك بەو جٲرە تاوانبار بكەيت، تەنھا لەبەرئەوھى لەگە ٲ ئەم ٲستەيەدا: "دەبٲٲ ئەمە بجەنگٲين بٲ زامنكردننى ئاسايشى دنيا و پاراستنى ديموكراتىيەت." ھاوٲا نييە و دژايەتى دەكات.

ئەمە ھەسەنگا ندنی تایبەتی خەمان ھەبە دەربارە ی لینی و ترەسکی  
و ھیچ پەویستی یە کیشمان بەو ە نیە پاسا و بەنینه وە بئەو گەلح و  
ساویلکانە کە ھەندە خەشباو ە ن و بئەوایان وایە کە ئێژنامە نووسان  
ھەرگیز (درە ناکەن).

کاتاک تر تسکی له واته یه کگرتووه کانی ئەمریکا بوو له خانوویه کی  
 گچکە ی پيسا دهژیا و تهواو ههژار بوو، ئه ژنامه یه کی سه سیالیستی سه  
 به جووه کان به ئه نیان دایه که ژیان و گوزهرانی باش ده کهن، ئە گهر  
 به ت و ده ست هه به گرت له گهرموگو ی و هه به ی ش به شگ به انی خ ی،  
 به ام تر تسکی ئەو به ئه ن و داوا یه ی ئەوانی هت کرده وه و ههر سوور  
 بوو له سه ره به وستی خ ی و ههژاری و ئه زگرتن له که سایه تی خ ی  
 هه به ژارد و کات کهیش که به یاری ئەوه ی دا به گه به ته وه به ووسیا به  
 خهرجی به گه به انه وه که ی پیتاکیان به کرد، ئاوه ها بوو ژیان و گوزهرانی  
 ئەو به کر به گراوه ی ئە به مانیا !!!

دهرباره‌ی لینینیش، لینین، هه‌موو ژیا‌نی خ‌ی ته‌رخان کردبوو ب‌  
 خه‌بات‌کردن له پ‌ناوی ووسیادا، له براکه‌یه‌وه خه‌ز‌نه‌یه‌ك له  
 بیروباوه‌ی ش‌ش‌گ‌ان‌ه‌ی به‌ میرات ب‌ به‌ ج‌ ما‌بوو، براکه‌ی به‌

فرمانی تزار کوژرابوو، واته لینین بیانوویه کی کسی خای هه بوو له و قوکینه ئهستوووره یدا که هه یوو بهرامبر ئا تکراسی ووسی، لینین ژبانی خای تهرخان کردبوو ب ئازادکردنی ووسی. چهند ستم و مهترسیداره کهس کی ئاوه ها تاوانبار بکه یت به سیخوری ئیمپریالیزی ئه مانی، به ام ده ب ت ئه وه له یاد نه که ین که هاژه و هوژه و گیغه گیفی لینین و تر تسکی بوونه ب ده نگیه کی شهرمه زارکه ر، که سایه تیه به ه ز و به رزه که یان بوو به گه نده ی، ئیتر گه نده یش بوو به شونا سنامه ی سهرکرده ناسراوه کانی ش ش، به و شونا سنامه یه نه بووایه کهس نه یده ناسینه وه، ئه و حا ته ش سهری سهرانی به لشه فیکه ئه مریکاییه کان نه ب ت، سهری هیچ کهس کی تری نه سوو ماندبوو، ئه و سهره به لشه فیکیان که مه سه له ی ش شیان ل بووه ته مه ته ک و ب یان هه نایه ت، ئه وه ی ئه وانه ده یزانن ههر ئه وه یه که ئه و ج ره ش ش شه نام یه به گیانی ئه مریکا و ئه مریکاییه کان. ده ب ت ئه وه ش بوو تر ت وه نه ب ت ئه و سهره به لشه فیکیان نه یانه و ت له به ها و به رزی خونه ریتی ش شگ ی و ش ش ت بگهن، تا بزانی ش ش چیه و تهرجی چیه ب مه زنی و سهره ریی ده و هت؟

ئه مریکاییه مامناوه نده کان ب وایان وایه که ش ش له و ته که یاندا هیچ پاسا و کی نییه و ب ف ه، به لای ئه و ئه مریکاییه مامناوه ندانه وه تاریکستانی ووسی ده بووایه حکومه تی ته فروتوونا نه کرایه و حکومه ت ک پ کبه نرایه له جری حکومه ته که ی له مه خ یان و وه تاکتیک کیش یی سهر کی حکومه ت بگیریه، ههروه ها که م ک یی تکراسی ووسی بگیریه و یا ههر هیچ نه ب ت داوای ل بووردنی ل بکرایه، جا ئه وه ووسی به ننه پ شچاوی خ تان وه ک چن ئه و ئه مریکاییه مامناوه ندانه بی ده چن و ت یگه یشتون.

به لشه فیکه کان لیبریه کانیان اونا و ده رپه اند، ب نمونه میلیک ف و ههروه ها کر نسکی، له هه مان قاییه وه که تزاریان ل وه ده رپه اند، ئه وه جگه له وه که وهتبوونه و زه ی مه لیک و خاوه نزه و ییه کان، ههر وه ک چن به ربوو بوونه و زه ی کاپیتالیزمیش. له استیدا ئه و ج ره مومار سه انه له گه گیانی ئه مریکاییه کاند نا گونج ن\*\*

ووسی کهان هیچ خ شیه ک و لهزه ت کیان نه دیت و نه چ شت له دیموکراتیه ت و پهروه رده کردنی کولتووری و به ها دهستورییه کان و دابینکردنی لانی که می یه کسانی، هه یت ئه وه ش له وه وه سهرچاوه ی گرتبوو که ته نها ئ تکراسیه ک خرابووه ج گه ی دانه یه کی تر. ب گومان کار کی له و چه شنه ش ئه نجامه که ی له وه باشتر ناب ت، به

واته یه کی تر کا کلهی سیاستی سیاستبازه کان و کا کلهی شل شل جیاوازن و دژ به یه کن.

گهلی ووسی له لابر دنی نیک لاسی دووه مدا چاوه انی دهستی کردنی شل شل ده کرد، نه ک ک تایی شل شل.

ب ئم باسه پلویسته ئم پرسیاره بکهین، ئو زووز ره که له - مویک - Moujik- ده کرا له چیدا خلی ده نواند و ک ده یکرد؟ له وه دا خلی ده نواند که تسار تاجی سهریانی داگرتبوو و دهسه اته کانیانی سنووردار کردبوو، مویک ته نها ناازی و قئستوور نه بوو له تسار، له وانهش بلزار و قئستور بوو که باجیان دهسند و زهویان داگیر ده کرد و هر کهس کیش له وان باجی نه دا با شلاقیان ل ده دا، یا هوانه ی به ندیخانه کانیان ده کرد، ههروه ها له وهش ده ترسان ئازه هکانیشان تان بکهن. به کورتی کلیلی ژیانیان به دهست توژکی سهروه ره وه بوو.

مویک هنده سز و خله ویستی بل زهوی ز بوو نازناوی - دایک- ی پل به خشیبوو، هر لهو گله یه وه ده یان وانیه شل شل، به لای ئه وانه وه وه ها بوو گهر شل شل بل زگار کردنی زهوی نه بلت، له بهرزه وه ندی خاوه نزه وییه کان نه بلت، ئهوا وودانی شل شل نه مانایه ک ده به خشت و نه پلویستییه کیشه. زهوی لای ووسه کان له بریی هه موو شت که، سه فاهت، سهرچاوه ی ژیان، خراکه خشه و ترکهره. دیسانه وه پرسیارکی تر خلی فهرز ده کات، ئهوکاته کهی بوو که به لشه فیکه کان وه ک هژک له بواری کله یه تی و ئابووریدا ککی ئه وتیان نه ما؟ ئهوکاته بوو که کاپیتالیست تساری هه گله یه وه، ئیتر به لشه فیکه کان پاساوی نو نه رایه تیکردنی گه لیان نه ما، هه لومه رجه با به تییه کان ئه وه ی فهرز کرد به سهر ئه وانیشدا و نه ی حکوومه تی کاتی و کرنسکی نیمچه ئاشبه تا ککی ل بکهن، ئه وه ی به لای ووسه کانه وه گرنگیه کی تایبه تی هه بوو، ئه وه بوو زهویوزار و ئامرازه کانی کارکردن لهو بواره دا ببلته موکی منا و منانی منا هکانیان، گرنگینه دان بهو حمز و ویسته ی گهلی ووس فاکته رکی دیکه بوو بل لاواز بوونی به لشه فیکه کان.

ووسه کان چه ند سه ده یه ک بوو تامه زر ی ئه وه بوون ئه گهر بل جار کیش بووه ده نگیان بیستر و بگهن به ئامانجی خلیان و نه ی گه لانی تر به تایبه تی گهلی ئه مریکایی. گهلی ووسی دنیایه له وه ی که ئه و شل شه وا به لشه فیکه کان بوونه ته سه مبللی ئه وه از و نیاز و ئامانجی نییه و وه ک ئه مریکا گه وره ترین کاپیتال پله که وه بنه ت.

ئاستا با لهو گریمانە مژووویەو دەست پێ بکەین و وه‌های دابن که جه‌نگه‌کان هه‌موویان جه‌نگی سه‌رمایه‌داره‌کان و زربه‌ی زری خه‌ک لهو جه‌نگه‌دا به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی خ‌یان له‌گه‌ مه‌به‌ست و به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی ئیمپریالیسته‌کان نابینه‌وه، به‌ واته‌یه‌کی تر به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانیان دژ به‌ به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی چه‌وس‌نه‌ره‌کانیانه.

به‌لشه‌فیکه‌کان جه‌خت له‌سه‌ر گر‌به‌ستی ئاشتی ده‌که‌ن، به‌ام مه‌رجیان هه‌یه؛ مه‌رجی سه‌ره‌کیشیان ئه‌وه‌یه که ناب‌ت هه‌ج گر‌به‌ست‌ک (سوودمه‌ندی و پ‌وه‌لکاندن) ی ل‌بکه‌وته‌وه. له‌ جه‌نگدا ووسه‌کان ز‌ریان ل‌کوژرابوو که له‌ استیدا ده‌توانرا ه‌زی ئه‌و کوژراوانه به‌ کار به‌ن‌رت ب‌ دروستکردنه‌وه و ئاوه‌دانکردنه‌وی و‌ات، یان هه‌ر هه‌ج نه‌ب‌ت به‌ کار به‌ن‌رت ب‌ دابینکردنی ئارامی و دیموکراتیه‌ت له‌ دنیا‌دا. ب‌یاری هه‌گیرسانی جه‌نگ، ب‌یاری تسار بوو، ووسه‌کان وه‌س بووون له‌ قوربانیدان و ه‌تیان ده‌کرده‌وه و دژی قامچی ئ‌ت‌کراسیه‌کان بوون، هاوپه‌یمانان له‌سه‌ر دوو په‌ت یاریان ده‌کرد، له‌ لایه‌ک ده‌ستیان گرتبوو به‌ با‌ای ئ‌ت‌کراسیی ووسیه‌وه، له‌ لایه‌کی تره‌وه هه‌و‌کی ز‌ریان ده‌دا لوتفی گه‌لی ووس ب‌ لای خ‌یان اب‌ک‌شن، ئه‌و هاوپه‌یمانە دیموکراتیانه در‌یان ده‌کرد، به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی گه‌لی ووسیایان لا گ‌رنگ نه‌بوو، ئه‌وان باش ئه‌وه‌یان ده‌زانی که گه‌لی ووس تامه‌زر‌ی ئاشتییه و خ‌وازیاری ز‌گاربوونییه‌تی له‌ قامچی ئ‌ت‌کراسیه‌کان، که‌چی ئه‌وان واته‌ هاوپه‌یمانە دیموکراته‌کان نه‌یان‌ده‌ویست ش‌شی ووسی بناسنه‌وه و دان‌کی خ‌ری پیا‌دا بب‌ن، ته‌نانه‌ت پ‌ش ئه‌وه‌ش که به‌لشه‌فیکه‌کان ج‌ه‌و ب‌گرنه‌ ده‌ست.

ئه‌وه‌تا ئینگلت‌ه‌را که لافوگه‌زافی ئه‌وه ل‌ده‌دات که پشتگیری و‌ات و نه‌ته‌وه گ‌چه‌کان ده‌کات، که‌چی هه‌ند و ئیرله‌ندا له‌ژ‌ر ده‌ستیدا ده‌نا‌نن و ش‌شی ووسیش ناس‌ته‌وه، هه‌روه‌ها فه‌ره‌نسا که به‌ لانکه‌ی ئازادی ناوبانگی ده‌رکردوو به‌واری نو‌نه‌ری ووسی نه‌دا به‌شداری ک‌نفرانسی ئاشتی ب‌کات، ته‌نها ئه‌مریکایه که ش‌ش‌گ‌ه‌ ووسه‌کان ده‌ناس‌ته‌وه، ئه‌ویش به‌و مه‌رجه که کر‌نسکی و میلی‌ک‌ف له‌ ده‌سته‌ات‌دا بم‌ننه‌وه.

به‌لشه‌فیکه‌کان په‌یام‌کی گه‌وره و به‌نرخیان گه‌یانده هه‌موو دنیا و جا‌ی ئه‌وه‌یان‌دا که ”ده‌ب‌ت داواکردنی ئاشتی و گفتوگ‌کردن ده‌رباره‌ی ئه‌و مه‌سه‌له‌یه به‌ ده‌ست گه‌لان خ‌یان‌ه‌وه ب‌ت، ئه‌وانه‌ی جه‌نگه‌کانیان هه‌گیرساندوو و هه‌ده‌گیرس‌نن و ل‌یان سوودمه‌ندن ب‌یان نییه‌ جا‌ی ئاشتی ب‌ده‌ن و خ‌یان ب‌که‌نه سووری به‌ر له‌شکر له‌و به‌اره‌دا.”

له استیدا ئو په يام و هه ووسته به لشف فیکه کان به شداریکردن کی گه وره و گران بوو پشکه شیان کرد به هوتی پشکه وتنی مر قایه تی.

به بیروب چوونی به لشف فیکه کان، پلانه دیبل ماسیه نه نییه کان له وه زیاتر که پیلانگ ان و خیانه تکرده له گه لان هیچی تر نییه، هر له و بیرب چوونه شه ویه که به لشف فیکه کان خیان دووره پهرنر اده گرن و خیان ناخه نه داوی ئو پلانه دیبل ماسیه نه نییانه وه و هتیا ن ده که نه وه، تا ئو پیلانانه نه بنه مایه دروستیونی کاره ساتی گه وره تر.

به لشف فیکه کان نهك هر دژی سوودمه ندی و پوه لکاندن بوون، دژی هه موو جره کانی قهره بوو کړدنه وهش بوون، به لای ئه وانه وه ها بوو، نه گهر بټ و قهره بوو کړدنه وهش په یه و بکرټ، ده بټ ئه وانه بکرټ به ژر سئگی باره که یه وه که ده ستیان هه بووه له هه گیرساندنې جه نگه کاند و ده بټ به هیچ جړك گه لان نه کړن به ژر باری قهره بوو کړدنه وه وه، چونکه گه لان به برسیبوون و خوښ ژاندی به زیاده وه هه موو شت کیان قهره بوو کړدنه وه و قهرزداری هیچ که س و لایه نك نین. به لشف فیکه کان هزه کانی تریان بانگ کرد ب پراکتیزه کړدنې ئو بیروب چوونانه یان، واته بیروب چوونی که "ده بټ گفتوگ کړدن دهر باره ی ناشی و چاره نووسی گه لان، کاری گه لان خیان بټ"، ئه وه بوو هزه کانی تریان بانگ کرد ب برست-لیت فسک. ئه وان گا ته یان به و په یامه ده کرد، ئه وه بوو هاوپه یمانان پشتیان کړده ئو بانگه وازه ی به لشف فیکه کان، ئه و گا ته جایی و پشت کړدنه ی هاوپه یمانان نه بووه مایه نا هزایی و توو بوونی به لشف فیکه کان، نه خړ به پچه وانه وه بووه به گه و بیانوویه کی باش به ده ست به لشف فیکه کانه وه، ب بادانه وه و گه انه وه ب سر به ه ک نه کیان، واته به هی موماره سه کړدنې سیاسه تی به ه به رایه تی و فکری سهره ریخوازی و پش هوی هه نه ناس و جگه گرتنه وه ی گه ل، به وهش له هاوک شه که دا دوو ه ی است و چه پیان ه نا به سهر (گه ل و گه لان) دا و له جگه که ی خیان ناو نووس کرد. گومان له وه شدا نییه که ه گو یشی ئو بوا و پراکتیزه کړدنه ده گه ته وه ب بیری (ده ستبژری پش هوی هه شمه ند).

به لشف فیکه کان شانازی و خه شخه به و هه ووسته ی خیان نه وه ده که ن و وا خیان دهرده خمن که به ه زن، به ه زیی خشیان ده گه ننه وه ب ئه وه که ئه وان خاوه نی پر گرام کی شگ انه ی هاو به شن و دواتر ده بټ ته نموونه یهك له هه موو لایه که وه چاوی ل ده کړت و لاسایی ده کړ ته وه !!! ئه وه له کات کدا بوو که به لشف فیکه کان باش ده یانزانی که دا ب او و

بـهـزن، بهـام هـهـموو هـهـوـهـکانـیان بـه پـهـرده پـشـکردنی سـیاسـهـت و پـراکـتـیـزه کـردنی فـکـری نـوـهـرایـه تی و پـشـهـخـوازی بـوو، تـرـتـسـکی لـه بـاره یـهـوه دـهـهـه: “بـهـزـیـه کـانـمـان دـهـبـن بـهـهـز بـهـمان”. بـه کـورـتی ئـهـو هـهـوـسـته ی بـهـلـشـه فـیکـه کـان ئـهـگـر شـتـه دـهـر بـهـهـت، ئـهـوه دـهـرده بـهـهـت کـه گـفـتـه گـه و بـه یـاری بـهـهـو بـهـهـرـان - نـوـهـهـرـانـه نـهـه گـهـلـان، لـهـهـدا پـرسـیـاری سـهـرـه کـیی ئـهـوه یـه، جـا کـه بـهـو جـهـریـه، دـهـهـت ئـهـو هـهـسـو کـه و تـه ی بـهـلـشـه فـیکـه کـان چ جـیا و ازیـه کی هـهـهـت لـه گـه هـهـسـو کـه و تی تـسـار و سـهـرانی تـری دـهـو هـهـتـه شـهـهـخـوازه کـانی تـر؟

بـهـلـشـه فـیکـه کـان بـه و تـه ی خـه یان دـژی سـوود مـهـنـد، قـهـره بـوو، پـهـهـلـکـانـدن و بـه تـایـبـه تی دـژی ئـهـوه ن کـه هـهـهـگـیـر سـهـهـرانی جـهـنـگ سـوود مـهـنـد بـن، ئـه ی مـهـگـر خـه یان سـوود مـهـنـد نـه بـوون لـه ئـهـنـجـامـه کـانی جـهـنـگ، دـهـسـهـهـت یان خـه یان پـه قـایـم نـه کـرد و نـه بـوونـه خـاوه نی ئـیـمـتـیـاز هـهـهـه یـه تـیـیه کـان؟

دـهـر بـاره ی پـهـهـلـکـانـدن و بـه پـاشـکـه کـردن و بـهـر گـریـکـردن لـه ئـازادیش دـر ده کـهـن\*\* لـه بـهـر ئـهـوه ی ئـهـوان خـوازیـاری ئـهـوه ن تـاکـه کـان پـهـهـا و ز بـکـهـن و بـیـانـکـه نـه پـاشـکـه ی خـه یان و تـا پـلـه ی کـه یـلـایـه تی بـچـو و کـیـان بـکـه نـهـوه. جـا هـهـز هـهـه، یـا تـهـوژ مـهـه، ئـهـوه هـهـفـتـاری بـهـت لـه گـه تـاکـه کـانـدا، دـهـهـت چـی بـهـر بـهـسـت بـهـت و هـهـه گـه ی لـهـبـگـر ت گـهـلـانیش بـکـا تـه پـاشـکـه و کـه یـلـه ی خـه ی و ئـازاد یـان زـهـوت بـکـات؟؟

ئـهـوان، بـهـلـشـه فـیکـه کـان، دـهـر بـاره ی ئـهـوه کـه گـوا یـه بـهـر گـری لـه ئـازادی گـهـلـان دـه کـهـن دـر ده کـهـن، چـونـکـه ئـهـوان دـهـسـهـهـت خـوازـن، کـهـسـانی دـهـسـهـهـت خـوازیـش نـا تـوانـن ئـازاد یـخـواز بـن و دـا وای بـکـهـن بـه گـهـلـان. ئـهـوان نـهـه هـهـر خـوازیـاری ئـازادی نـین بـه گـهـلـان، بـهـهـه کـو لـه تـاکـه کـانیش زـهـوت دـه کـهـن.

ئـهـوه تـا سـهـر کـرده یـه کی بـهـلـشـه فـیکـه، تـرـتـسـکی، لـه نـامـه یـه کـیدا کـه بـه سـهـفـیری فـارسی نـووسـیـوه دـهـهـت: “کـهـوتـنی ئـهـنـگـلـه ووس 1917 دـژی ئـازادی و سـهـر بـهـهـه یی گـهـلی فـار سـهـه.”

نـا تـوانـر ت مـا هـیـه تی بـهـلـشـه فـیکـه کـان دـهـر بـخـر ت، ئـهـگـر بـاس ی هـهـهـه سـتی ئـهـوان نـه کـر ت دـهـر هـه ق بـه خـاوه نـد تـی تـایـبـه تی.

ئـهـوان گـوا یـه لـه هـهـموو لـایـه ک زیـاتـر قـو و تـر و فـرا و انـتر دـیرا سـه ی هـوت ی بـز ووتـنـه وه ی مـهـو و یان کـرد ووه و دـهـهـن هـی سـهـر نـه کـه و تـنی شـهـه کـانی پـشـو و ئـهـوه بـووه کـه دـهـسـتـکاری خـاوه نـد تـی و ئـامـرا زه کـانی بـهـرده و ا مـبـوونـیان نـه کـرد ووه. ئـه ی کـه و هـایـه و دـیرا سـه ی مـهـو و یان کـرد ووه، ئـه ی کـه و ا یـه ئـهـوان هـهـنـده قـو و و مـهـنـیقـین، بـهـه چ ی و هـنـه ی

کۆمەنە پاریس 1871 دەستکاری بانکه‌کانیان نه‌کرد و هه‌مان هه‌ڵه‌ی  
کۆمەنە پاریس دووباره‌ پراکتیزه‌ کرا؟؟

سه‌رده‌می کۆمەنە پاریس، ده‌ستکاری بانکه‌کان نه‌کرا، به‌ مه‌رجه‌که‌  
هه‌زاران ئافره‌ت و مناه‌ له‌ برساندا لاکه‌یان ده‌هات و له‌ناو  
جاده‌کاندا ده‌مردن، ئه‌وه‌ بوو حکوومه‌ت ئه‌وده‌مه‌ به‌ فرسه‌تی زانی  
خه‌زێنه‌ی ئه‌و بانکه‌نه‌ی به‌کاره‌ێنا بێ به‌ره‌ه‌ا کردنی 500000 سه‌ربازی  
دیلکراو به‌ تفه‌نگی ئه‌مانیه‌وه‌ و به‌ریدانه‌ گیانی کرێکاران، ته‌نها  
له‌ پاریس 30000 کرێکاریان خه‌تانی خوێن کرد، جا ئه‌گه‌ر ئه‌و  
هه‌ڵه‌سته‌ی به‌لشه‌فیکه‌کان ێزگرتن و پیرێزێاگرته‌نی خاوه‌نده‌ته‌یی  
تایبه‌تی نییه‌، ئه‌ی چیه‌؟؟

شه‌ه‌شه‌ه‌ ئازادیه‌خوازه‌ ێووسه‌کان دروستکردنی جیاوازی له‌ نه‌وان  
لیبرالیزمی سیاسی و ئه‌ته‌که‌راسیدا به‌ خه‌و و خه‌یا ده‌زانن، به‌  
بیروبێچوونی ئه‌و شه‌ه‌شه‌ه‌ ئازادیه‌خوازان، ئه‌گه‌ر جیاوازییه‌که‌ هه‌بێت  
له‌وه‌دا خێ ده‌نوێنه‌ت که‌ له‌ سیستمه‌ ئه‌ته‌که‌راسیه‌یه‌کاندا، خه‌که‌ له‌وه‌  
ده‌گه‌ن که‌ بچووکراونه‌ته‌وه‌ تا پله‌ی که‌یله‌یی و ئازادییان  
لێزه‌وتکراوه‌، له‌به‌رئه‌وه‌ ئاماده‌ن خه‌بات بکه‌ن و قوربانی بده‌ن له‌  
په‌ناوی ئازادیدا، له‌ سیستمه‌ی لیبرالیزمی سیاسیدا، ئازادی کراوه‌ته‌  
که‌ت و زه‌نجیری خه‌که‌ی، خه‌که‌ به‌و که‌توزه‌نجیره‌ ێازیه‌.

ئه‌گه‌ر به‌لشه‌فیکه‌کانی سه‌ره‌تا، ئه‌وانه‌یان که‌ گه‌شکراوی  
ئازادیه‌خوازین، به‌ ئاگادا بێنه‌وه‌ و هه‌و بده‌ن جهمی به‌لشه‌فیکه‌کان  
ا‌بکه‌شن بێ به‌ره‌ی ئازادی، ئه‌و کاته‌ پارێزگاریکردنی خاوه‌نده‌ته‌ی و  
ده‌سه‌لاته‌ پاندن مه‌حا ده‌بێت.

په‌راوه‌:

\* ئه‌گه‌ر به‌ وردی سه‌رنج بده‌ین، ئه‌ما، خه‌یه‌تی ده‌یه‌وه‌ته‌ بته‌ته‌ شه‌ه‌ه‌شی  
کۆمه‌لایه‌تی ئه‌وه‌ نییه‌ که‌ به‌لشه‌فیکه‌کان ته‌یگه‌یشتوون و گوایه‌  
ئه‌نجامیان داوه‌. ئه‌ما ده‌ته‌ته‌ ئه‌وه‌ی ئه‌وان کووده‌تای سه‌ربازی حزبییه‌،  
نه‌که‌ شه‌ه‌ه‌شی کۆمه‌لای، لای ئه‌ما و سه‌سیالیسته‌ ئازادیه‌خوازه‌کان شه‌ه‌ه‌شی  
کۆمه‌لایه‌تی له‌ خواره‌وه‌یه‌ بێ سه‌ره‌وه‌ نه‌که‌ به‌ په‌چه‌وانه‌وه‌، به‌  
واته‌یه‌کی دروستکرد ده‌سه‌لاته‌که‌ و دامه‌زراندنی هه‌نده‌که‌ فه‌رمانبه‌ری  
سه‌ربازی و حزبی با‌اده‌ست نییه‌. (و.ک.)

\*\* ئه‌و په‌شینیکردنه‌ی ئه‌ما دوا‌ی جه‌نگی جیهانی دووهم هاته‌ دی،  
به‌لشه‌فیکه‌کان له‌ دا‌به‌شکردنه‌وه‌ی دنیا‌دا هه‌موو ئه‌وروپای  
ێزه‌ه‌اتیان به‌رکه‌وت و لکاندیان به‌ خه‌یانه‌وه‌ و گهلانی ئه‌و به‌شه‌یان

کرده پاشکۆی خۆیان و ئازادییه‌کانیان لێزه‌وتکردن. (و.ک.)

سه‌رچاوه: فهره‌نسی

[http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist\\_archives/goldman/truthaboutbolfr.html](http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_archives/goldman/truthaboutbolfr.html)

ئینگلیزی

[http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist\\_archives/goldman/truthaboutbol.html](http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_archives/goldman/truthaboutbol.html)

ئەرشیفی نووسەر:

[http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist\\_archives/goldman/GoldmanCW.html](http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_archives/goldman/GoldmanCW.html)

بۆچوونی نووسەرانی دیکە ئێنارکی له‌و باره‌وه:

<http://afaqkurdish.wordpress.com/2010/06/08>

ئەرشیفی ئێنارکییه‌کان:

[http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist\\_archives/index.html](http://dwardmac.pitzer.edu/Anarchist_archives/index.html)